

Pleister geneest in een maand 80 procent van de gevallen van mortellaro

Tweede huid geneest mortellaro

De doorzichtige Mortella Heal voelt als een tweede huid

Een pleister zonder werkzame stof die de ziekte van Mortellaro doet genezen. Een sprookje of kan het echt? Veeteelt keek mee bij de behandeling op een praktijkbedrijf met de nieuwe Mortella Heal, op de markt gebracht door de firma MS Schippers.

tekst **Ivonne Stienezen** foto-impressie www.veeteelt.nl

De ziekte van Mortellaro is een pijnlijke huidziekte aan de ondervoet, veroorzaakt door bacteriën. Volgens onderzoek door het project 'Grip op klauwen' in 2011 heeft 28 procent van de Nederlandse melkkoeien in meer of mindere mate mortellaro. Het optreden van de ziekte is sterk bedrijfsafhankelijk en wordt beïnvloed door infectiedruk – het aantal koeien dat mortellaro heeft – en de hygiëne van de vloer. De aandoening

de baas worden en blijven is niet gemakkelijk; antibioticumspray, hoefpasta en voetbaden zijn gebruikelijke middelen om mortellaro aan te pakken.

De firma MS Schippers heeft onlangs een nieuw wapen in de strijd tegen de ziekte van Mortellaro gelanceerd: Mortella Heal. MS Schippers geeft aan dat deze pleister van polyurethaan, ontwikkeld door dr. Kennedoff, binnen een maand tot 80 procent van de mortellarogevalen oplost.

Veeteelt volgde een maand lang de behandeling van mortellaro op het bedrijf van melkveehouder Harmen Verkroost uit Leerdam, dat speciaal geselecteerd is vanwege de hoge infectiedruk en de chronische mortellaro. Verkroost houdt 31 koeien op een grupstal. De koeien staan met hun achterpoten op betonroosters, wat qua ondergrond vergelijkbaar is met een ligboxenstal. Verkroost heeft zelf al veel ondernomen om de mortellarobesmetting de baas te worden. Naast de jaarlijkse bekappebeurt is hij vaak in de weer geweest met sprays en hoefpasta's. Maar resultaat bleef uit. Door omstandigheden moest hij bovendien de laatste bekappebeurt uitstellen, waardoor mortellaro nog verder om zich heen greep. Verkroost heeft nu zijn hoop gevestigd op de pleister.

Klauwverzorger Alwin Boogaard voert bij zijn eerste bezoek aan Verkroost een koppelbekapping uit en brengt de pleisters

Zo werkt de pleister

De pleister Mortella Heal is gemaakt van polyurethaan en ziet eruit als een doorzichtig velletje plastic. De pleister maakt contact met de wond en werkt als een tweede huid. Hierdoor wordt er geen korst gevormd, maar wordt het natuurlijke genezingsproces van de huid nage-

bootst. De wond geneest van binnenuit. Mortella Heal is doorlatend en beschermend en bevat geen werkzame stoffen zoals antibiotica. Omdat er geen korst wordt gevormd, ontstaat er ook geen littekenweefsel.

Na tien tot twaalf dagen wordt de pleis-

ter verwijderd. Als de mortellarowond niet volledig is genezen, kan meermalen een nieuwe pleister worden aangebracht. MS Schippers claimt dat tot 80 procent van de mortellarogevalen binnen een maand, dus na drie pleisters, is genezen.

Harmen Verkroost: 'Mijn koeien hebben geen pijn meer'

'Mijn koeien hadden al lang last van mortellaro en het laatste half jaar verergerde dat fors', vertelt veehouder Harmen Verkroost uit Leerdam. 'Na de behandeling met Mortella Heal bewegen de koeien beter en blijven ze langer staan. Daarom vreten ze meer en geven nu gemiddeld drie liter melk per dag meer.' Verkroost geeft aan dat na het

verwijderen van de eerste pleister de meeste koeien nog niet volledig waren genezen. 'Maar toen de klauwverzorgers opnieuw kwam, was het met sprongen vooruitgegaan.' Hoeveel de totale behandeling kostte, weet Verkroost nog niet. 'Maar de investering is het waard. Ik lever nu meer melk en de koeien zijn pijnvrij. En dat is het belangrijkste.'

1. Koe 4022 van Verkroost heeft niet alleen mortellaro, maar ook een tyloom. Ook op de tyloom constateert Boogaard mortellaro-wonden
2. De wonden op de bal van de klauw zijn na de behandeling met de eerste pleister duidelijk verbeterd. Ook is de tyloom is geslonken. Door het contact met de pleister is de huid mooi roze geworden
3. Na de tweede pleister is de mortellaro genezen, de huid voelt als een babyhuidje, de tyloom is nog iets verder geslonken

aan. Veel koeien blijken een mortellaro-besmetting te hebben, ondanks de goede zorgen van Verkroost. Drieëntwintig koeien krijgen een pleister op een of meer poten, in totaal worden op 28 poten pleisters aangebracht. Eén koe verlaat de klauwverzorgingsbox zelfs met op elke klauw een pleister. 'Het is dus belangrijk om alle poten te verzorgen en waar nodig te bepleisteren, ook de voorpoten. Vaak denken veehouders dat het daar niet zit', stelt Rico Jansen, productmanager 'hoof

care' bij MS Schippers. 'Maar alleen door alle poten te controleren en waar nodig te behandelen krijg je mortellaro onder controle.'

Zorgvuldig aanbrengen

Het aanbrengen van de pleisters komt nauw. 'De juiste toepassing van de pleister is essentieel voor de goede werking', legt Jansen uit. 'Daarom leveren we het product alleen aan klauwverzorgers die bij ons een training hebben gevolgd.'

Rico Jansen van MS Schippers (links) geeft melkveehouder Harmen Verkroost (midden) uitleg over de werking van Mortella Heal, onder het toezien van klauwverzorgers Alwin Boogaard

Een verband houdt de mortellaropleister minimaal tien dagen op zijn plek

1. De klauw van koe 4053 heeft een ernstige aantasting met mortellaro
2. Na de eerste pleister zijn de typische 'lange haren', veroorzaakt door mortellaro, verdwenen. De genezing is ingezet, maar nog niet volledig
3. Deze klauw heeft nog een derde behandeling nodig

Voor een goede werking is het belangrijk dat de pleister goed contact maakt met de aangedane huid. Vervolgens wordt de pleister met een verband op zijn plaats gehouden. Het is belangrijk dat tussen de pleister en het verband een goede polstering wordt aangebracht met watten. Jansen legt uit: 'Die polstering zorgt ervoor dat het verband niet in de huid snijdt. Ook voorkomt het dat de poten dik worden. Zo'n verband moet het tien tot twaalf dagen uithouden. Dan is het belangrijk dat het niet te strak zit. Dat leren we de klauwverzorgers in de training.'

Na elf dagen komt klauwverzorgster Boogaard opnieuw. Alle koeien die behandeld zijn, zet hij opnieuw in de box. De werking van de pleister is al zichtbaar, maar de meeste wonden zijn nog onvoldoende genezen. Van de 28 bepleisterde poten krijgen er 22 een nieuwe pleister. Boogaard en Verkroost zien al wel dat de koeien beter lopen en minder pijn hebben. Na opnieuw elf dagen bezoekt Boogaard voor de derde keer het bedrijf van Verkroost. Het resultaat is duidelijk, de wondheling heeft doorgezet. Nog maar vijf poten krijgen een nieuwe pleister. Eén heel hardnekkige plek krijgt ondersteuning van een antibioticumspray. Het vierde bezoek is veertien dagen na het derde. Uiteindelijk zijn twee koeien van de 23 mortellargevallen niet volledig genezen, een genezing van ruim 90 procent.

Stop met voetbaden

Tijdens de introductiefase van Mortella Heal wil MS Schippers duidelijk maken wat het product kan bereiken, maar ook welke condities daarvoor nodig zijn. Daarom krijgen nieuwe klanten, ofwel veehouders, een presentatie over het product. Ook is Jansen nauw betrokken bij de training van de klauwverzorgers die het product gaan gebruiken. Hij geeft aan

dat Mortella Heal een nieuwe manier van werken is, die voor zowel de veehouder als de klauwverzorgster even wennen is.

'De behandeling is intensief, de klauwverzorgster komt drie tot vier maal om de verbanden af te nemen en eventueel nieuwe pleisters te plakken. Dat brengt natuurlijk de nodige kosten met zich mee, naast de kosten voor de pleister zelf, van 20 euro per pleister.' Bij een mortellarobesmetting van 30 procent becijfert Jansen de kosten op 25 tot 30 euro per aanwezige koe. Dat is dan wel inclusief koppelbekapping. 'Maar naast de kosten vraagt het ook een andere manier van werken van de veehouder. De veehouder moet actief de koeien met een verband in de gaten houden. Zodra een poot dik wordt, bijvoorbeeld door een knellend verband, is het belangrijk dat de veehouder het verband direct afneemt.'

Om mortellaro de baas te blijven, nadat de pleister zijn werk heeft gedaan, is het belangrijk de klauwgezondheid aandacht te blijven geven. Voetbaden raadt Jansen bij dit concept juist af. 'Middelen zoals formaline en kopersulfaat hebben een brandend effect op de klauwhuid. De huid die met Mortella Heal is hersteld, wordt dan weer beschadigd, zodat infecties opnieuw de kop kunnen opsteken.'

Ook als de huid goed is hersteld, adviseert hij om niet meer te baden. Regelmatige klauwverzorging is volgens hem essentieel om mortellaro onder controle te houden. 'Ik adviseer dat de klauwverzorgster maandelijks op het bedrijf komt om alle probleemkoeien onder handen te nemen en een deel van de overige koeien, zodat alle koeien minimaal twee keer per jaar aan de beurt komen.' Periodieke klauwverzorging is ook belangrijk voor de helling van de laatste 15 tot 20 procent van de gevallen en om door te groeien naar een goede klauwgezondheid. |

Alwin Boogaard: 'Doe het goed of doe het niet'

'De ernst van mortellaro en het aantal gevallen was groot op het bedrijf van Verkroost. Met de mortellaropleister is ruim 90 procent van de gevallen genezen, zelfs bij deze hoge infectiedruk. Natuurlijk wil je het liefst dat alle koeien genezen, maar dit is een top resultaat.' Boogaard kijkt niet alleen naar de klauwen van de dieren, maar ook naar hun hele voorkomen. 'Qua kleur, stand van de klauwen en hoe ze bewegen zien de dieren er gewoon beter uit.'

Het werken met de mortellaropleister vereist intensieve zorg. 'Als je deze werkwijze niet volgt, slaagt het niet', stelt

Boogaard. 'Het lijkt heel gemakkelijk, maar het komt nauw om de pleisters goed aan te brengen, te zorgen voor contact met de huid en te zorgen dat ze op hun plek blijven. Daar moet je echt aandacht aan besteden. Maar als je het vaker doet, word je natuurlijk vaardiger. Daarnaast is het belangrijk om ook het kleinste mortellarowondje te behandelen. Alleen zo kun je de infectiedruk verlagen. Als klauwverzorgster moest ik ook leren om die kleinste wondjes te zien en mee te pakken in de behandeling.'

Boogaards conclusie: 'Het kost geld, energie, tijd en stress in de stal. Dus als

je het doet, doe het dan wel goed. Als je halverwege stopt, had je er beter niet aan kunnen beginnen.'